

2/2010

41. vuosikerta
Kasvatusopillisen aikakauskirjan 147. vuosikerta
Kasvatus ja koulun 96. vuosikerta

Kasvatus

Pääkirjoitus

Pirjo Kulju - Marita Mäkinen 113 Lukeminen ja kirjoittaminen koulun
kontekstissa

Artikkeleita

Marja-Kristiina Lerkkanen – 116 Luku- ja kirjoitustaidon kehitys sekä Anna-
Anna-Maija Poikkeus – Timo Ahonen – motivaatio esi- ja alkuopetusvuosina
Martti Siekkinen – Pekka Niemi –
Jari-Erik Nurmi

Marita Mäkinen – Pirjo Kulju 129 Miten alkavaa kirjoitustaitoa voitaisiin
arvioida sanarakenteen kannalta?

Nina Reiman – Sanna Mustonen 143 Yläkoulun suomi toisena kielenä
-oppilaiden kirjoittamistaito

Mirja Tarnanen – Minna-Riitta Luukka – 154 Yläkoulun tekstikäytänteet kielten
Sari Pöyhönen – Ari Huhta opettajien näkökulmasta

Katsauksia

- Sari Sulkunen 166 Nuorten heikkojen lukijoiden tukeminen:
hyvän opetuskäytänteen osatekijät
- Markku Varis 180 Genren mahdollisuudet lukemisen ja
kirjoittamisen opetuksessa

Puheenvuoroja

- Elina Kouki 189 Äidinkielen ylioppilaskoe haastaa
pedagogisiin pohdintoihin

Uutisia • Tapahtumia • Koulutusta

- Kaisa Leino – Carita Kiili 196 Nuoret tarvitsevat opetusta netti-
maailman tekstitaidoissa.
Tekstitaidot ja uudet teknologiat
-symposium 23.–24.10.2009

Kirja-arvioiteja

- Kirsi Pohjola – Elina Johnson 199 Lasten mediakulttuuri ja koulu
vuoropuheluun (*Maarit Jaakkola*)

English Summaries

202

Kirjoittajat

205

Pääkirjoitus

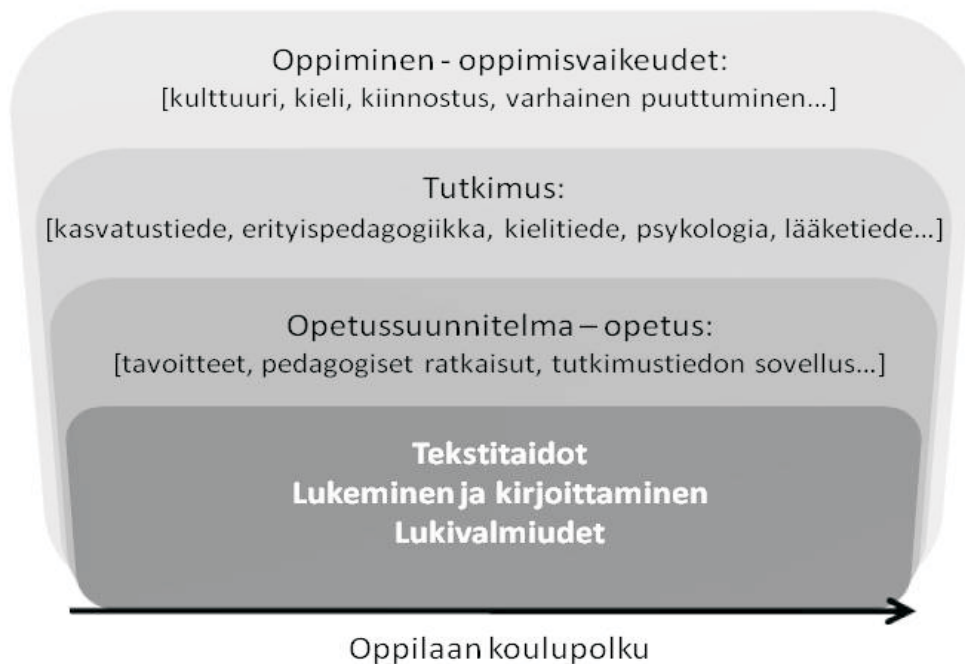
Lukeminen ja kirjoittaminen koulun kontekstissa

Kasvatus-lehden tämänkertaisessa teemanumerossa käsitellään lukemista ja kirjoittamista koulun kontekstissa. Aihepiiriin vihkiytymätön lukija saattaa ensisilmäyksellä tulkita, että teema on suppea ja tutkimuskohteena tarkkarajainen, mitä aiheen fokusointi koulun kontekstiin vielä kaventaa. Tutkimuskenttä on kuitenkin hyvin monitahoinen. Sitä onkin havainnollistettu vertauksella mustetahraan, jonka erilaiset tulkinnat kertovat enemmän tutkijoiden omista näkökulmista ja suuntautumisista kuin tästä monitahoisesta ilmiöstä. Tutkijat eivät kuitenkaan yleensä asemoi itseään sen mukaan, mihin lähestymistapaan tai traditioon oma tutkimus sijoittuu, eivätkä he välttämättä ole tietoisia siitä, millaista työtä muilla tieteenaloilla tehdään samalla lukemisen ja kirjoittamisen saralla.

Teemanumeron toinen ulottuvuus – koulun konteksti – suuntaa huomion lukemisen ja kirjoittamisen opettamiseen. Kiinnostuksen kohteeksi nousee siten tavoitteellisen pedagogisen toiminnan piirteet ja periaatteet. Koulun oppimisympäristöissä tapahtuvan toiminnan edellytyksenä on, että se edistää oppimista, on ohjattua ja sen tavoitteet ja toimintasuositukset ovat kirjattuina ja hyväksytyinä opetussuunnitelmassa. Kuviossa 1 olemme pääpiirteittäin hahmotelleet lukemiseen ja kirjoittamiseen liittyviä ulottuvuuksia koulukontekstin kannalta. Jokainen niistä tuottaa ilmiöön oman, tärkeän tarkastelukulmansa, mutta samalla ne ovat tiiviisti kytkeytyneet toisiinsa. Oppilaan koko koulupolun ajan pyritään kehittämään lukemisen ja kirjoittamisen taitoja. Koulukontekstin kannalta tätä ohjaavat opetussuunnitelmat ja pedagogiset ratkaisut opetuksessa. Tutkimus tuottaa uutta tietoa, joka viime kädessä palvelee tekstitaitojen opetuksen pedagogiikkaa. Kuviossa laajimpana ulottuvuutena on oppiminen ja siihen mahdollisesti liittyvät oppimisvaikeudet. On huomattava, että lukemisen ja kirjoittamisen taidot kehittyvät myös koulun ulkopuolella: lapsi esimerkiksi alkaa sosiaalistua oman kulttuurinsa kirjoitetun kielen maailmaan jo pitkälti ennen kouluikää.

Lukemisen ja kirjoittamisen kannalta keskeisin oppiaine koulussa on äidinkieli ja kirjallisuus. Oppiaineena sitä luonnehditaan tieto-, taito- ja taideaineeksi, ja sen tausta – kuten koko teemamekin – on niin ikään monitieteinen. On kuitenkin muistettava, että lukeminen ja kirjoittaminen ovat edellytyksenä myös muiden oppiaineiden oppimiseen paitsi taitojen myös oppisisältöihin liittyvien tekstien kautta. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa 2004 korostetaan, että oppilaan äidinkieli on oppimisen perusta.

Aina 1990-luvulle saakka koulun konteksti usein viittasi kognitiivisen psykologian sävyttämään näkemykseen lukemisesta ja kirjoittamisesta: ne olivat tiedollisia kykyjä, jotka pyrittiin välittämään kaikille oppilaille. Sittemmin lukemiseen ja kirjoittamiseen liittyen keskeiseksi käsitteeksi on noussut tekstitaidot (*literacy*), jolla tarkoitetaan yhteisöllisten, kulttuurikohtaisten tekstikäytäntöiden hallintaa. Myös tekstit nähdään yleensä laajasti. Opetussuunnitelmassa (POPS 2004) määritellään, että ne voivat olla niin puhuttuja kuin kirjoitettujakin tekstejä, kuvitteellisia ja asiategstejä, sanallisia, kuvallisia, äänellisiä ja graafisia sekä näiden yhdistelmiä. Näin ollen lukemisen ja kirjoittamisen ala kouluoppimisen kannalta ulottuu teknisen peruslukutaidon oppimisesta aina ympäröivän yhteiskunnan tekstimaailman hallintaan. Nykyisen tekstitaitojen opetuksen pitäisi

KUVIO 1. Lukeminen ja kirjoittaminen koulun kontekstissa

pyrkii entistä enemmän kohti sellaista pedagogiikkaa, jossa pyrittäisiin rakentamaan oppilaiden kokemuksellista ja vuorovaikutteista suhdetta kielen, oppiaineen ja ympäröivän kulttuurin välille.

Lukeminen ja kirjoittaminen ovat tutkimuksen kohteena muun muassa kasvatustieteessä, erityispedagogiikassa, kielitieteessä, lääketieteessä ja psykologiassa. Samaan aikaan tieteenalojen väliset raja-aidat ovat hämärtyneissä ja monitieteisyydestä on tullut tieteen moderni ydinalue. Jotta tutkimustietoa voitaisiin hyödyntää opetuksessa, tulisi pohtia, miten tutkimustuloksia raportoidaan tehokkaasti opetustyötä tekeville ja miten niitä voidaan kehittää pedagogisiksi sovelluksiksi. Opettajien haasteena on puolestaan hahmottaa lukemisen ja kirjoittamisen tutkimuksen kenttää kokonaisuutena ja löytää kanavat omaa työtä hyödyntävän tutkimustiedon saamiseen.

Tarvitaan aktiivista ja poikkitieteellistä lukemisen ja kirjoittamisen tutkijoiden yhteistyötä, jotta edellä mainituista monipuolisesta määrästä taustatieteitä saadaan opetustyötä ja oppimista palvelevaa tietoa. Kaivataan myös yhteisiä tutkimushankkeita, avointa diskurssia ja vaihtoehtoisten näkökulmien kriittistä argumentointia. Parhaimmillaan tämä johtaisi esimerkiksi opettajankoulutuksen ja opettajien täydennyskoulutuksen kehittämiseen.

Tämän teemanumeron artikkeleissa on edustettuna eri tieteenaloja ja aiheensa puolesta eri kouluasteita: alkuopetus, perusopetus ja toiselta asteelta lukio. Samoin tekstit edustavat erilaisia lähtökohtia lukemisen ja kirjoittamisen tutkimukseen teoreettisten lähestymistapojen ja aineistojen kannalta; osa perustaa tutkimuksensa laajoihin kvantitatiivisiin aineistoihin ja osa kvalitatiivisiin menetelmiin. Jokainen teksti avaa uuden tulokulman lukemiseen ja kirjoittamiseen koulun kontekstissa ja siten havainnollistaa lukemisen ja kirjoittamisen tutkimuksen haasteellista kenttää.

Marja-Kristiina Lerkkanen, Anna-Maija Poikkeus, Timo Ahonen, Martti Siekinen, Pekka

Niemi ja Jan-Erik Nurmi käsittelevät tutkimusraportissaan luku- ja kirjoitustaidon edistymistä esi- ja alkuopetusvuosina erityisesti niillä lapsilla, joilla on esiopetusvuoden lopulla tunnistettu riski myöhemmin ilmaantuviin lukivaikeuksiin sekä motivaatiotekijöiden yhteys luku- ja kirjoitustaitoon. Heidän laaja seurantatutkimuksensa pohjautuu pitkälti psykologian alan kvantitatiiviseen traditioon.

Aihetta täydentämään mukaan mahtui myös meidän vierailevien päätoimittajien, *Marita Mäkinen ja Pirjo Kuljun* artikkeli, jossa vertaillaan etenkin erityispedagogiikassa perinteisesti käytettyä sanelukirjoituksen arviointimenetelmää, niin sanottua virheanalyysiä, ja tutkijoiden kehittämää sanan fonologiseen rakenteeseen perustuvaa menetelmää. Artikkelissa käsitellään näiden kahden arviointimenetelmän antamaa tietoa etenkin taidoiltaan heikkojen kirjoittajien näkökulmasta.

Nina Reiman ja Sanna Mustonen ovat selvittäneet yläkouluikäisten maahanmuuttajataustaisten oppilaiden kirjoitustaitoa. Koulujen luku- ja kirjoitustaidon opetus ei kosketa vain äidinkieltään suomenkielisiä oppilaita vaan yhä enenevästi myös somea toisena kielenä opiskelevia. Artikkelissa käsitellään yläkouluikäisten S2-oppilaiden kirjoittamistaitoa suhteessa opetussuunnitelmien tavoitteisiin ja pohditaan kirjoitustaidon merkitystä yläkoulun tietoaineiden opiskelun ja jatko-opintoihin hakeutumisen kannalta.

Mirja Tarnanen, Minna-Riitta Luukka, Sari Pöyhönen ja Ari Huhta tarkastelevat tekstitaitoja niin ikään yläkoulun näkökulmasta. Varsinaisena tutkimuskohteena on kuitenkin vieraiden kielten sekä äidinkielen ja kirjallisuuden opettajien näkemykset. Artikkelissa esittelevät laajan kyselyaineistonsa tuloksia ja ne yhdistetään laadullisempaan haastatteluaineistoon. Artikkelissa tarkastellaan etenkin vapaa-ajan ja uusmedian tekstien merkitystä ja opettajien suhtautumista oppilaiden tekstikäytänteisiin.

Sari Sulkusen katsaus avaa kansainvälistä näkökulmaa lukutaidon opettamisen tutkimukseen esittelemällä erityisesti yhden laajan hankkeen aikaansaannoksia. Katsaus tarjoaa näkökantoja opetuskäytänteisiin, jotka tukevat erityisesti nuoria heikkoja lukijoita. Esitellyn hankkeen monipuolinen aineisto on kerätty yhteistyössä Euroopan eri maiden tutkijoiden kanssa.

Markku Varis pohtii omassa katsauksessaan edellisiä teoreettisemmin tekstitaitojen opettamista kirjallisuuden pohjalta. Hän avaa tekstitaitoihin liittyviä käsitteitä, kuten genre, tekstilaji, rekisteri ja diskurssi, ja pohtii myös genren merkitystä opetuksessa monikulttuurisuuden näkökulmasta. Katsauksessa käsitelty genrepedagogiikka kytkee lukemisen ja kirjoittamisen opetuksen sosiokulttuuriseen käsitykseen kielestä.

Elina Kouki käsittelee puheenvuorossaan äidinkielen ja kirjallisuuden tekstitaitojen ylioppilaskoetta käsitteiden näkökulmasta. Puheenvuorossaan hän peräänkuuluttaa tarkkuutta tekstitaitoihin liittyvien käsitteiden käyttöön sekä opetuksessa että yo-kokeessa.

Pirjo Kulju - Marita Mäkinen

Tiivistelmät

Lerkkanen, Marja-Kristiina – Poikkeus, Anna-Maija – Ahonen, Timo – Siekinen, Siekinen, Martti – Niemi, Pekka – Nurmi, Jari-Erik. 2010. LUKU- JA KIRJOITUSTAIDON KEHITYS SEKÄ MOTIVAATIO ESI- JA ALKUOPETUSVUOSINA. *Kasvatus* 41 (2), 116–128.

Tutkimuksessa selvitettiin luku- ja kirjoitustaidon edistymistä esiopetuksesta 2. luokalle kolmessa ryhmässä: riskiryhmässä (n = 162), varhaisten lukijoiden ryhmässä (n = 460) ja keskiryhmässä (muut lapset n = 1205). Lisäksi tarkasteltiin sukupuolieroja ääriyhmien sisällä sekä ryhmävertailuin lasten motivaatiotekijöiden sekä vanhempien odotusten, uskomusten ja käytänteiden yhteyksiä lasten luku- ja kirjoitustaitoon. Lukijaryhmien vertailussa havaittiin eroja sekä lukivalmiuksissa, luku- ja kirjoitustaidossa että motivaatiotekijöissä koko esi- ja alkuopetuksen ajan. Lisäksi ryhmien sisällä havaittiin sukupuolten välisiä eroja tyttöjen eduksi. Ryhmien havaittiin myös eroavan toisistaan vanhempien arvioinneissa siten, että lapsen kohdistetut suoriutumiso-dotukset ja uskomukset olivat myönteisimpiä ja lukutaidon ohjaamisen määrä suurin varhaisten lukijoiden ryhmässä ja pienin riskiryhmässä. Tutkimus on osa Alkupuortaat-seurantatutkimusta.

Asiasanat: lukutaito, kirjoitustaito, motivaatio, kehitys, esiopetus, alkuopetus

Mäkinen, Marita – Kulju, Pirjo. 2010. MITEN ALKAVAA KIRJOITUSTAITOA VOITAIISIIN ARVIOIDA SANARAKENTEEN KANNALTA? *Kasvatus* 41 (2), 129–142.

Artikkelissa esitellään tuloksia tutkimuksesta, jossa vertailtiin kahta erilaista sanelukirjoituksen arviointitapaa: perinteisesti kirjoittamisen arvioinnissa käytettyä Ruoppilan, Römanin ja Västin (1969) virheanalyysiä ja tekijöiden (Kulju, o.s. Turunen 2003; Mäkinen 2007) tutkimusten pohjalta kehitettyä sanarakenneanalyysiä. Sanarakenneanalyysissä tavoitteena on perustaa analyysi aiempaa selkeämmin fonologisiin yksiköihin. Vertailututkimuksen aineistona oli 114 oppilaan saneluaineisto ensimmäisen luokan toukokuulta. Tämän yleisen vertailun lisäksi artikkelissa tarkastellaan aineiston heikointa kirjoittajaa tapaustutkimuksena, minä tavoitteena on pohtia arviointitapojen antamaa tietoa kuntouttavan opetuksen kannalta. Tulosten mukaan virheanalyysin yleisimmistä virhetyypeistä etenkin puuttuva kirjain ja väärä kirjain korostivat kirjaintasoista problematiikkaa alkavan kirjoittamisen haasteena. Sen sijaan aineiston heikoimpien lasten joukossa yleiseksi virhetypiksi nousi ”epämielekäs sana”, joka puolestaan ei kuvaa yksiselitteisesti alkavan kirjoittamisen problematiikkaa, sillä virheluokka ei kerro, mikä sanarakenteen fonologinen piirre on mahdollisesti ongelmallinen kirjoittajalle. Sanarakenneanalyysin avulla oli mahdollista avata virheanalyysiä eksplisiittisemmin erityisesti heikkojen kirjoittajien ongelmakohtia. Esimerkiksi tapaustutkimuksena käsitellyn kirjoittajan aineisto viittaa sanahahmon prosodisten piirteiden hahmottamisen ja koodaamisen haasteisiin.

Asiasanat: alkava kirjoittaminen, fonologia, virheanalyysi, sanarakenne, sanelu

Reiman, Nina – Mustonen, Sanna. 2010. YLÄKOULUN SUOMI TOISENA KIELENÄ -OPPILAIEN KIRJOITTAMISTAITO. *Kasvatus* 41 (2), 143–153.

Artikkelissa tarkastellaan suomi toisena kielenä -oppilaiden kirjoittamisen taitoa siitä näkö-

kulmasta, miten se mahdollistaa tasa-arvoiset koulutusmahdollisuudet. Aineisto käsittää 527 tekstiä, jotka yläkoululaiset, 7.–9.-luokkalaiset maahan muuttaneet oppilaat ovat kirjoittaneet kommunikatiivisista tehtävistä. Artikkelin liittyy Suomen Akatemian rahoittamaan, Jyväskylän yliopistossa toteutettavaan Cefling-tutkimushankkeeseen, jossa tarkastellaan kielitaidon kehittymistä Eurooppalaisen viitekehyksen (2003) taitotasolla.

Tutkimuksessa mukana olleet koululaiset ovat taustoiltaan pääasiassa EU:n ulkopuolelta tulevia oppilaita. Tällaisilla oppilailla on aiemmissa tutkimuksissa havaittu muita suurempi riski jatkokoulutuksen ulkopuolelle jäämiseen (Kuusela ym. 2008). Artikkelissa tarkastellaankin, millainen yläkoulun S2-oppilaiden kommunikatiivinen kirjoittamistaito on, miten se suhteutuu opetussuunnitelmien tavoitteisiin sekä miten se mahdollistaa yläkoulun tietoaineiden opiskelun ja jatko-opintoihin hakeutumisen.

Aineisto tukee käsitystä, että S2-oppilaita ei ole syytä nähdä vain ongelmaisena ryhmänä. Oppilaiden taustat ovat hyvin heterogeenisiä, ja yksilölliset erot taidossa voivat olla suuria. Kaikkiaan kieli- ja kirjoittamistaidon kehittyminen on kuitenkin aikaa vievä prosessi, joten siihen on syytä kiinnittää opetuksessa erityistä huomiota. Tieto oppilaiden kirjoittamisen taidosta ja toisaalta tekstimaailmojen ja kielenkäyttäjien moninaistuminen tuo myös uusia haasteita – ja mahdollisuuksia – opetukselle: resursseja tulisi suunnata opetuskäytänteisiin, jotka mahdollistavat myös monikielisille oppilaille tasa-arvoisen jäsenyyden itselleen merkityksellisissä suomenkielisissä yhteisöissä.

Asiasanat: kielen omaksuminen, kielitaito, kirjoittaminen, maahanmuuttajat, suomen kieli, toinen kieli, tekstitaito, yläkoulu

Tarnanen, Mirja – Luukka, Minna-Riitta – Pöyhönen, Sari – Huhta, Ari. 2010. YLÄKOULUN TEKSTIKÄYTÄNTEET KIELTEN OPETTAJIEN NÄKÖKULMASTA. *Kasvatus* 41 (2), 154–165.

Koulun tulisi valmentaa oppilaita tietoyhteiskunnan kansalaisiksi. Tämä tehtävä kuitenkin asettaa haasteita tekstikäytänteiden ja -taitojen opetukselle: missä määrin kouluissa saadaan aikaan sellainen oppimisympäristö, joka ottaa huomioon tiedon dynaamisen ja yhteisöllisen luonteen sekä moninaistuvat mediaympäristöt erilaisine teksteineen ja toimintatapoineen? Tarkastelemme tässä artikkelissa yläkoulun tekstikäytänteitä äidinkielen ja kirjallisuuden sekä vieraiden kielten opettajien kertomana. Selvitämme koulun tekstikäytänteitä ja materiaalivalintoja sekä sitä, millaisia arvoja ja asenteita opettajat liittävät tekstitaitoihin. Tutkimusaineistomme koostuu laajasta yläkoulun kielenopettajille suunnatusta kyselystä sekä haastattelusta. Tutkimuksemme tulokset osoittavat, että koulun tekstikäytänteet sosiaalistavat pääosin koulun omiin käytänteisiin, kun taas vapaa-ajan ja uusmedian tekstikäytänteet jäävät vähemmälle huomiolle – opettajat eivät pidä uusmediatekstejä ja -ympäristöjä kovin arvokaina oppimisen kannalta. Opettajien suhtautuminen oppilaiden taitoihin ja osaamiseen on kahtalainen: toisaalta oppilaiden uusmediataitoja pidetään hyvinä ja monipuolisina ja toisaalta heidän lukemisen ja kirjoittamisen taitonsa arvioidaan huonontuneen viimeisten vuosikymmenten aikana. Koulun haasteena onkin tunnistaa ja tunnustaa oppilaiden vapaa-ajan tekstikäytänteet sekä laajentaa heidän tekstitaitojaan ottamalla uusmedia käyttöön toimintaympäristönä.

Asiasanat: tekstikäytänteet, yläkoulu, kielenopetus, uusmedia

Sulkunen, Sari. 2010. NUORTEN HEIKKOJEN LUKIJOIDEN TUKEMINEN: HYVÄN OPETUSKÄYTÄNTEEN OSATEKIJÄT. *Kasvatus* 41 (2), 166–179.

Katsauksessa tarkastellaan nuorten heikkojen lukijoiden tukemisessa onnistuneiden opetuskäytänteiden osatekijöitä. Katsaus perustuu EU:n rahoittamaan 11 maan yhteiseen tutkimushankkeeseen Teaching struggling adolescent readers – A comparative study of good practices in European countries (ADORE), jonka tavoitteena on ollut löytää sellaisia hyviä opetuskäytänteitä, jotka hyödyttävät nuoria heikkoja lukijoita. Hankkeessa on ollut mukana 11 Euroopan maata. Hankkeen parissa on kerätty monipuolista aineistoa yhteensä 31 opetuskäytänteestä etnografisin menetelmin havainnoimalla oppitunteja ja haastattelemalla sekä opettajia että oppilaita. Lisäksi opetuksessa käytettävistä lukemismateriaaleista on kerätty aineistoa kyselyn avulla. Aineiston analyysissä on hyödynnetty menetelmää, joka keskittyy avainkohtiin, jotka havainnoidussa aineistossa edustavat jotain yleisempää, tutkittavan ilmiön kannalta olennaista piirrettä (key-incident analysis). Katsauksessa keskitytään esittelemään analyysin tuloksia luokkahuonetasolla: päähuomio on nuoria heikkoja lukijoita tukevien opetuskäytänteiden osatekijöissä. Lopuksi pohditaan, kuinka näistä osatekijöistä syntyy pedagoginen kokonaisuus ja kuinka nuorten heikkojen lukijoiden opettamista voitaisiin Euroopassa tehostaa.

Asiasanat: lukutaito, nuoret, pedagogiikka, erityisoppilaat

Varis, Markku. 2010. GENREN MAHDOLLISUUDET LUKEMISEN JA KIRJOITTAMISEN OPETUKSESSA. *Kasvatus* 41 (2), 180–188.

Tekstissä pohdiskellaan genrepedagogiikan mahdollisuuksia äidinkielen ja kirjallisuuden oppiaineessa. Genre ymmärretään vakiintuneiden tekstilajien joukoksi, ja tarkoitus on selvittää, millä tavalla tekstilajit soveltuvat sekä kirjoittamiseen että luetun opettamiseen lähinnä peruskoulun ylemmillä vuosiluokilla ja niiden jälkeen. Seuraava esitys on luonteeltaan teoreettinen, mutta se nojautuu kirjoittajan tekemiin genreanalyysiin ja kokemuksiin genrepedagogiikan opettajana opettajankoulutuksessa. Uusinta genrepedagogiikan sovellusta tekstissä edustaa tulkinta, jonka mukaan genret ovat erittäin tärkeä osa kulttuurienvälistä viestintää myös kirjoitetussa kommunikaatiossa: genret väistämättä toimivat kulttuurierojen indikaattoreina, koska ne itse ovat syntyneet palvelemaan jonkin tietyn kulttuuriyhteisön viestinnällisiä päämääriä. Kirjoituksessa esitellään erot genren ja sen eräiden lähikäsitteiden välillä.

Asiasanat: genrepedagogiikka, lukeminen, kirjoittaminen, äidinkieli, kulttuurienvälinen viestintä